

Teisė kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais

Jei nukentėjote nuo aplinkai kenksmingos veiklos ar tiesiog esate budrus pilietis, kuriam rūpi aplinkos apsauga, turėtumėte žinoti savo teises, jei tektų kreiptis į teismą ar teikti skundą vienai iš kompetentingų nacionalinių institucijų, ypač jei esate užsienyje. Šios teisės taip pat suteikia jums galimybę prašyti nacionalinių institucijų ir organizacijų pagalbos ieškant naudingos informacijos. Kartais neaišku, nuo ko pradėti ir į ką kreiptis. Šiose suvestinėse rasite įvairios informacijos apie tai, ko reikėtų tikėtis įvairiose Europos Sąjungos šalyse.

Suvestinėse apie galimybę kreiptis į teismą aplinkos apsaugos klausimais pateikiama paprastų patarimų, kaip inicijuoti peržiūros procedūrą nepriklausomame teisme ar administracinės valdžios institucijoje.

Jei jums žinoma apie aplinkai kenksmingą veiklą arba jums tiesiog nebuvo suteiktos procesinės garantijos priimančiam sprendimą (kaip antai prieiga prie informacijos apie aplinkos apsaugą, poveikio aplinkai įvertinimą ar visuomenės dalyvavimą), galite pateikti dėl to skundą teisme ar kitoje nepriklausomoje viešojoje institucijoje. Tokiais atvejais pravartu žinoti apie konkrečias kiekvienoje valstybėje narėje taikomas nuostatas dėl piliečių ir jų grupių teisių peržiūros procese.

Pirmiausia, norėdami užginčyti administracinį teisės aktą, sprendimą ar atitinkamos institucijos neveikimą, turite žinoti nuostatas, kuriomis nustatoma kreipimosi į teismą tvarka (teisė pareikšti ieškinį).

Antra, jei jūs jau pareiškėte skundą teisme, taip pat svarbu žinoti, kad, jeigu yra teisė pareikšti skundą, asmenys ir jų grupės turi tam tikras garantijas, susijusias su *prieigos sąlygomis*. Visų pirma tai reiškia, kad skundo nagrinėjimo procesas turi būti užbaigtas per pagrįstą laiką, be nereikalingo vilkinimo, ir kad proceso šalys neturi patirti pernelyg didelių bylinėjimosi išlaidų.

Be to, reikėtų žinoti, kad aplinkos apsaugos srityje veikiančios nevyriausybinės organizacijos taip pat turi išimtinį statusą peržiūros procese – jos atlieka aplinkos sergėtojų vaidmenį ir veikia kaip aplinkos apsaugos agentūros, nes aplinka pati apsiginti negali.

Ieškant, kaip geriausia reaguoti į realią ar galimą aplinkai kenksmingą veiklą, turinčią poveikio, pavyzdžiui, saugomai teritorijai ar piliečių sveikatai, svarbu žinoti, kad tam tikrais atvejais piliečiai gali pateikti skundą specializuotoms įstaigoms, kaip antai prokuratūroms ar ombudsmenams.

Toliau pateikiamose suvestinėse supažindinama su svarbiausiais aplinkosaugos proceso etapais kiekvienoje valstybėje narėje, paaiškinama, kokias teises jūs turite ir kokių nuostatų privalote laikytis, kad galėtumėte jomis pasinaudoti. Ši informacija nėra teisinė konsultacija ir yra skirta tik susipažinimui.

Spustelėjus kurios nors šalies vėliavą, bus pateikta išsami tos šalies informacija.

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

Paskutinis naujinimas: 19/02/2019